

על הראשונים ועל האחרונים

"אין דרך ראשונים לחדש דברים בלי מקור בתלמוד" (ספר חזו"א כתובות סי' צ"ז סקט"ו). במקום אחר כותב רבינו: "ולדינא אחרי שאין אנו יודעים כוונת הר"מ בבירור, אנו חייבים לעשות כדברי רבותינו אשר דבריהם מפורשים לנו, כי אנו תלמידיהם בהלכות אלו" (חזו"א או"ח סי' נ"ב סק"ה).

הרמב"ם - "לוח המפתחות של הגמרא"

מספר הג"ר חיים גדליה צימבליסט שליט"א: באתי פעם לדבר עמו בלימוד ואמרתי לו שברמב"ם כתוב כך וכך... אמר לי החזו"א: לא יתכן שכתוב כך ברמב"ם... אמרתי: הרי זה מפורש ברמב"ם במקום פלוני... ואמר לי: הדבר לא יתכן, ואסביר לך למה לא יתכן, הלא הרמב"ם אינו אלא לוח המפתחות של הגמרא, האם ראית פעם ספר שכתוב ב"לוח המפתחות" שבסופו דבר שאינו כתוב בספר עצמו?!... בגמרא הרי מוכח להיפך, ולא יתכן שהרמב"ם יגיד כך! כששכתי ואמרתי לו: אבל בכל זאת כך כתוב ברמב"ם... הלך לארון הספרים, הוציא ספר הרמב"ם ועיין בו, ודחק במשמעות לשונו, לא כפשוטו, כדי שלא יתפרשו דבריו בניגוד למה שמבואר בגמרא¹⁰.

מספר החכמה 13676

אמר להג"ר יחזקאל ברטלר שליט"א, שמכל מפרשי הרמב"ם - ה"לחם משנה" מקשה הקושיות החזקות ביותר. **היה אומר שהרמב"ם היה לו הבקיות של הרגאטשווער!**

לא מצינו שיכתוב הרמב"ם על עצמו אלא פעם אחת

אמר פעם, כי לא מצינו שיכתוב הרמב"ם דבר כלשהו על עצמו בספר היד החזקה, אלא פעם אחת, בהלכות תענית (פרק ה' הלכה ט') שכתב: "ומימינו לא אכלנו ערב תשעה באב תבשיל, אפילו תבשיל של עדשים, אא"כ היה בשבת". (מהג"ר ברוך גריינימן שליט"א).

10. עיין חזו"א (ב"ק סי' ב' סק"ה) שכתב: "אבל באש דחציו נראה דהמבעיר צריך לשלם ואינו יכול לומר קים לי כדעת הרמב"ם דבמקום חציו נמי פטור טמון, כיון דדעת רוב ראשונים שזכינו להבין שיטתם בגמרא דבמקום חציו חייב טמון, ודעת הרמב"ם לא הגענו להבינה בגמרא, הננו נחשבים לתלמידי שאר הראשונים ואנו צריכים להורות כמותם".

מספר החכמה 13676